

Najslajša smrt.

Kot pisan vrt, odet z bliščečo roso,
Je zjutraj strt pod nabrušeno koso,
Tako junak v življenja času cvetnem
In korenjak v življenja klasju letnem,
Kot pisan vrt junaško pasti mora;
Najslajša smrt je smrt zaradi vzora.

Solzâ potok naj mu prsti ne moči,
Ne ôri jok naj v trumi žalujoči.
Oj, blagor mu, kdor padel je za vzore;
Prejel plačilo tam bo zaželeno,
Ker dal življenje je za tako ceno.

Pogumno v bojni vsakdo stoj planjavi
In kot junak za vzore pađi v slavi.
Vrhunce gor peklenska lomi sila,
A vzora nikdar nam ne bo zdrobila.
Kdor pal je zanj, najslajša smrt je taka
Sred krasnih sanj, nikdo naj zanj ne plaka.

Naš vzor je svet, zanj tudi smrt je sveta,
Dasi mladosti cvet krasi nam leta.
Prej ko bo vzet iz prsi vzor naš sveti,
Mi v cvetju let zanj hočemo umreti
Kot pisan vrt v jutranje svitu zore.
Najslajša smrt je vedno smrt za vzore.

Slavko.

Iz zaklada naših pregovorov.

3. Z imenitnimi gospodini dobro črešenj zobati.

Oh, črešnje zobati! Ali si morete misliti še prijetnejšo zabavo? Že nabrane črešnje zobati je tako mikavno in slastno delo; kaj pa šele na drevo splezati, od veje do veje se višje pomikati, zdaj pa zdaj rahlo se pogugati, mej rogovilami si nekoliko odpočiti zaradi lepega razgleda, vejice, polne tako vabljivega božjega daru, proti sebi nagibati in obirati — kdaj in kje si morete privoščiti prijetnejšo in slastnejšo južnjico?

Toda ta zabava je pa le takrat popolnoma prijetna, ako je človek sam ali pa še bolje, če je v družbi sebi enakih tovarišev. Ako bi se pa temu zabavnemu delu pridružil kdo izmej najimenitnejših in najoblastnejših gospodov, kateri znajo tudi imenitno in oblastno nastopati, takoj bi zgubilo svojo pravo mikavnost. Iz strahu pred tako gospôdo si navaden človek skoro ne upa ust odpreti ter ne vé, kako bi začel, kako nadaljeval, kdaj nehal. Kar pa velja o zobanju črešenj, to velja tudi o vsakem drugem vživanju, o vsaki dušni in telesni zabavi. V preimenitni družbi je vse nekako napeto, vse po pravilih, po paragrafi, po programu. (Bolj na tiho naj vam pa še to povem, da obratno se tudi gospôda ne čuti prav domače mej preprostim ljudstvom.) Zato se mi zdi, da je sedaj mej ljudmi čimdalje manj pravega pristnega veselja, ker čimdalje bolj ponehuje preprosta domača (družinska) zabava, in se vse hoče radovati le v tuji družbi, kjer je treba paziti na toliko rečij, da skoro človek ne utegne vesel biti in da je prav vesel šele na zadnje ter radostno vzklikne: „Hvala Bogu, da je ta veselica pri kraju; hvala Bogu, da smo zopet doma!“

Pregovor nam podaja pa še drug nauk. Ako se namreč preprost človek pri imenitni gospôdi ne vede tako boječe in spoštljivo, kakor smo poprej omenili, marveč se črne bolj prosto in zaupljivo se gibati, morda celo kaj ugovarjati; se mu pa kmalu izmuzne kaj takega, kar ni všeč višjim — zameri se! In taka zamera ni rada brez zlih nasledkov! Poleg tega pa ob takem zaupnem obnašanju gospôda bolj in bolj spoznava naše slabosti,